Tenojoen lohikantojen tila

Jaakko Erkinaro & Panu Orell

Luonnonvarakeskus

Tenojoen lohikantojen seuranta- ja tutkimusryhmä

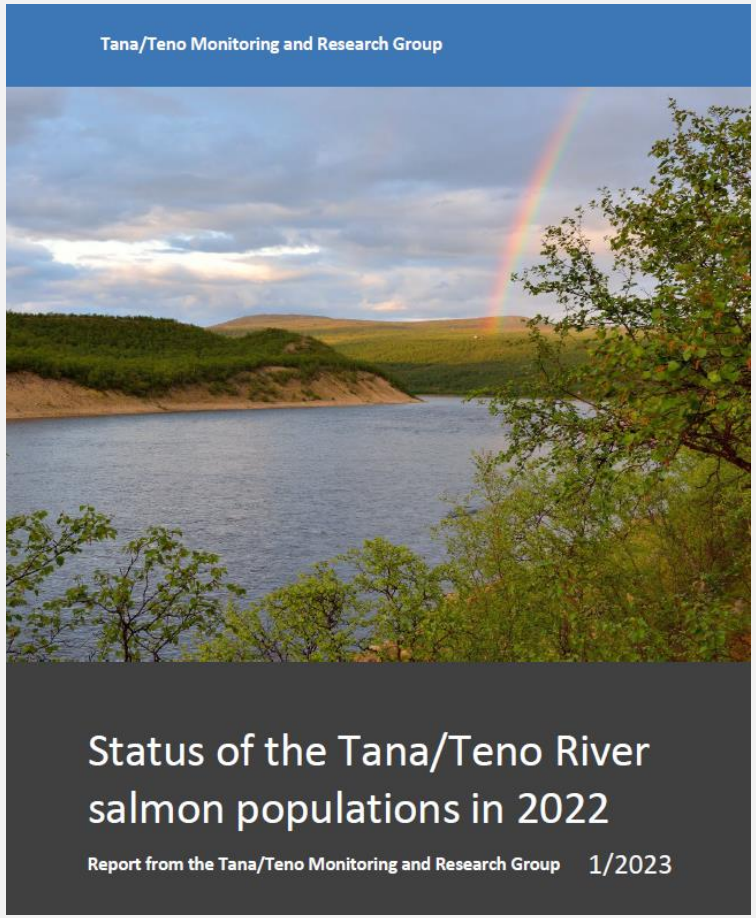

Lohikantojen seurannat Tenojoella 2022

- Kaikuluotauslaskennat
  - Tenon pääuoma
  - Kárášjohka
  - Iešjohka
  - Máskejohka
- Videolaskennat
  - Utsjoki
- Sukelluslaskennat
  - Pulmankijoki
  - Nilijoki
  - Akujoki

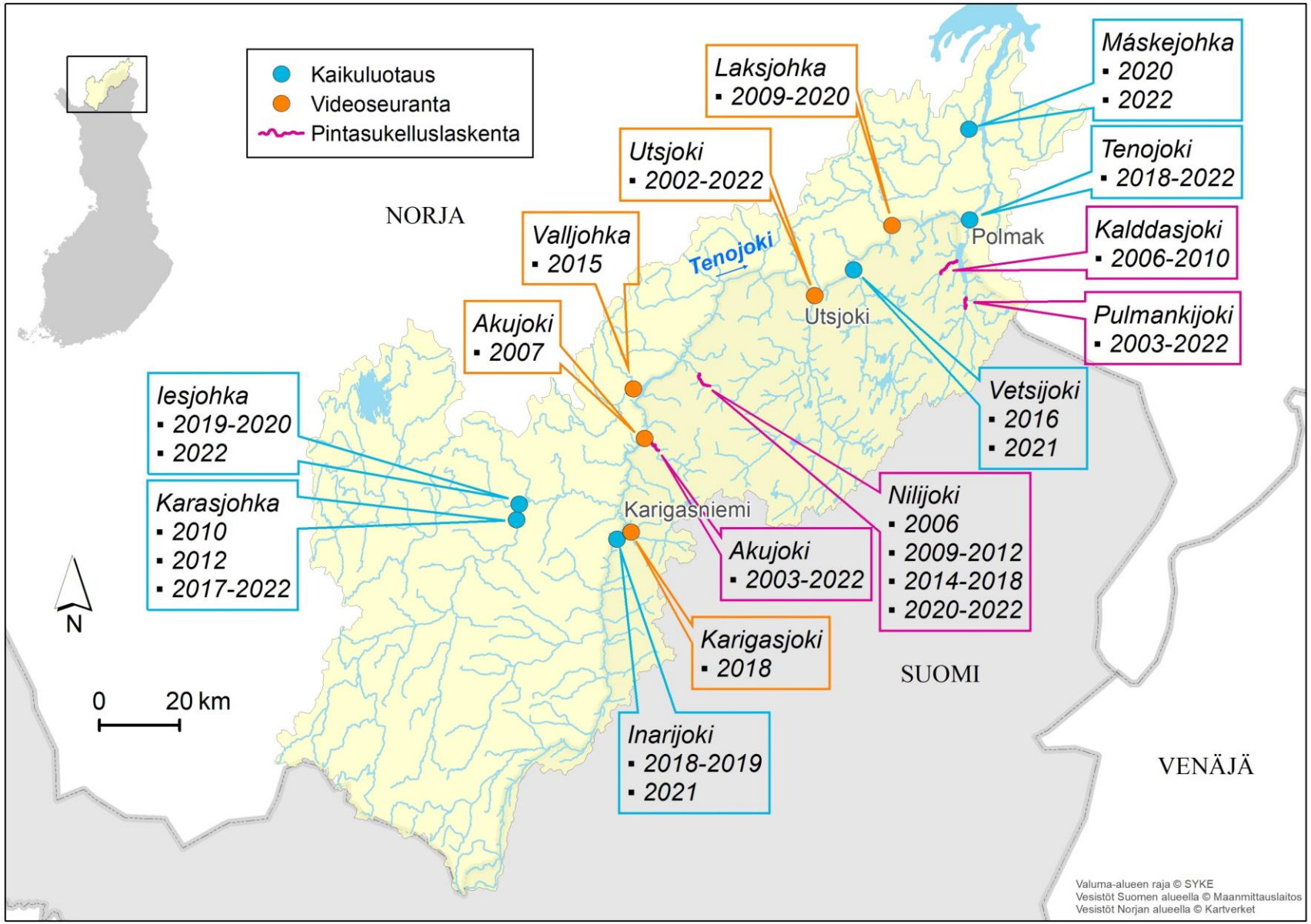

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Lohikantojen seurantatulokset Tenojoella 2018 – 2022

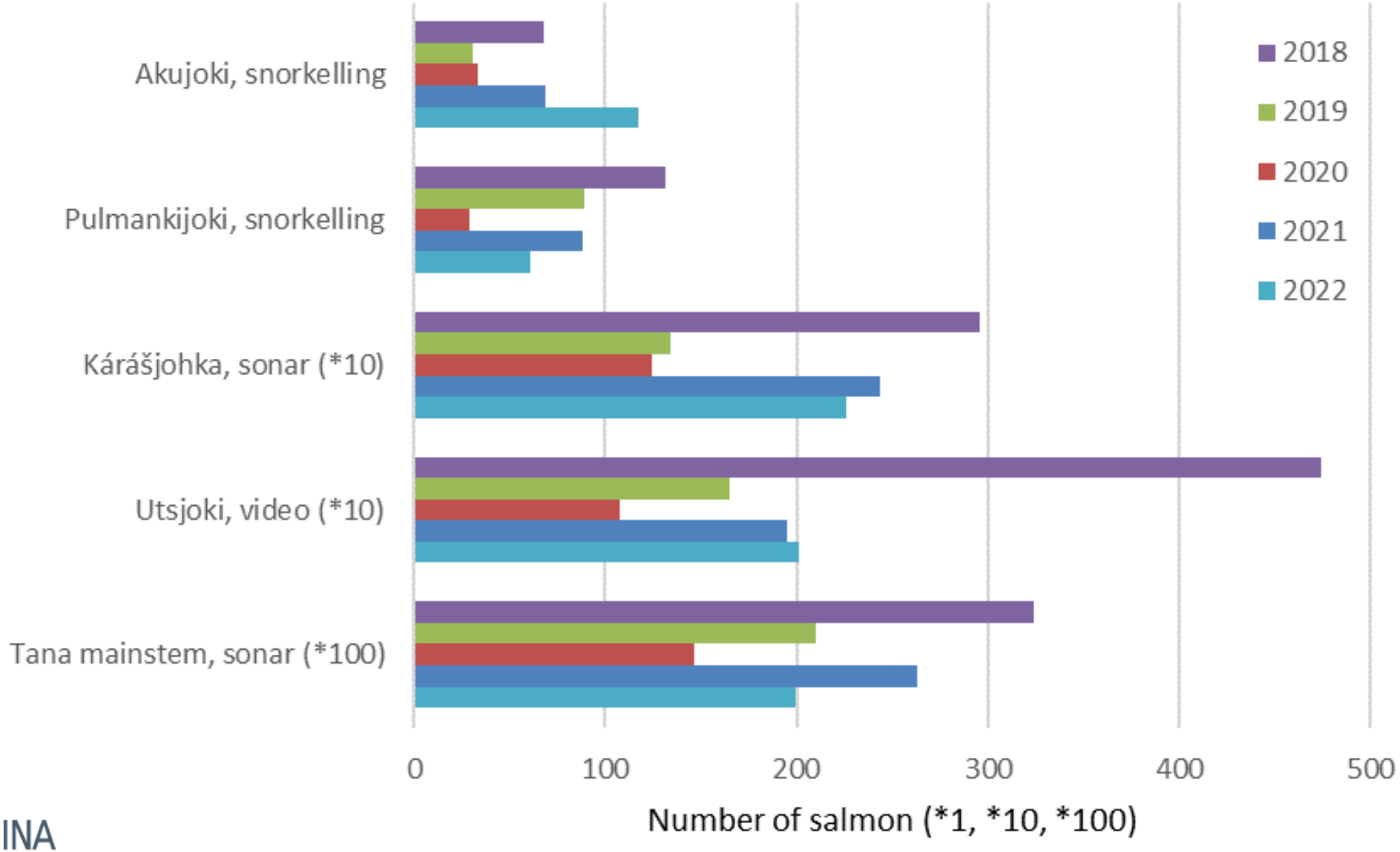

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Tenojoen pääuoma: kaikuluotaus

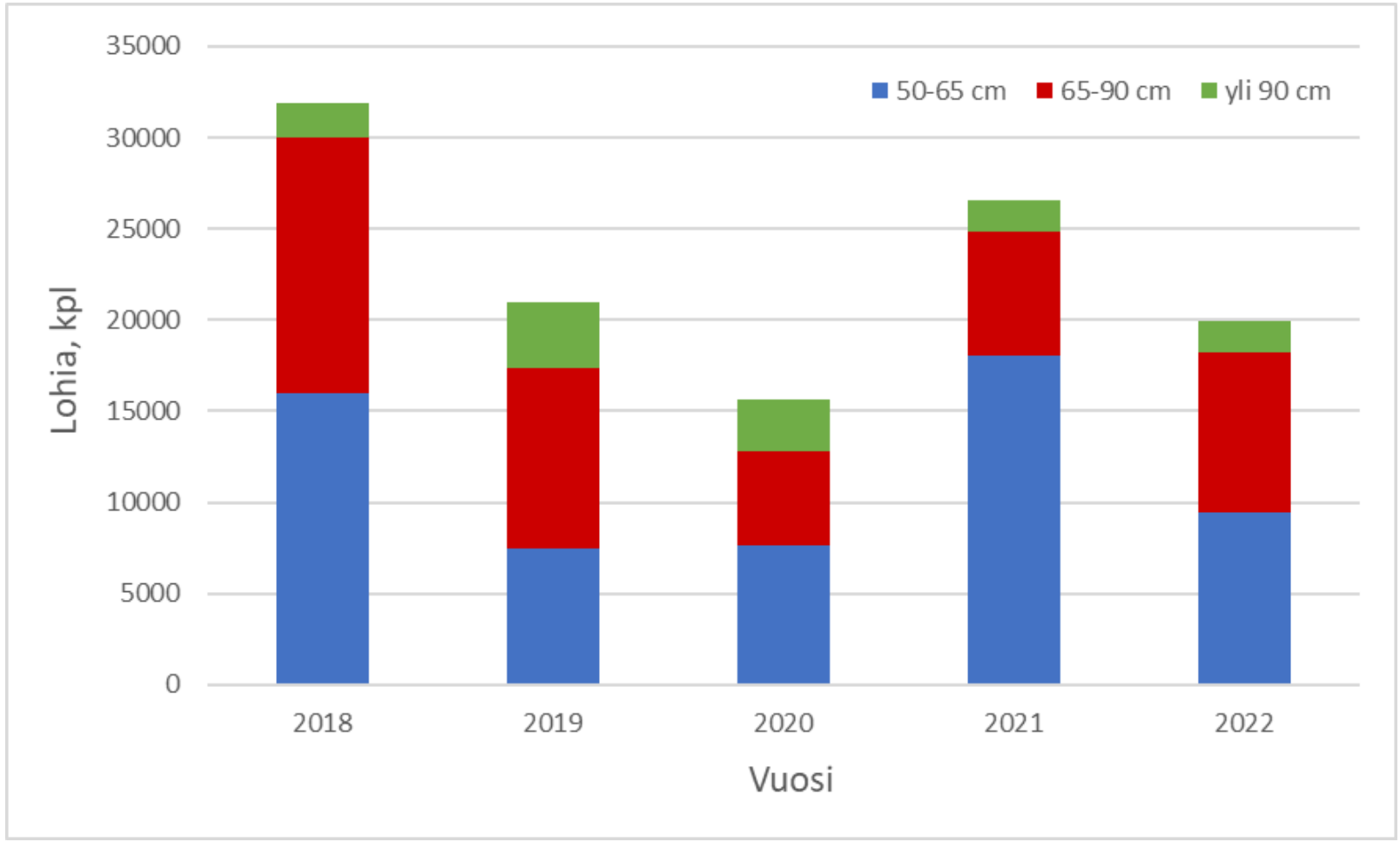

Luke
NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Kárášjohka: kaikuluotaus

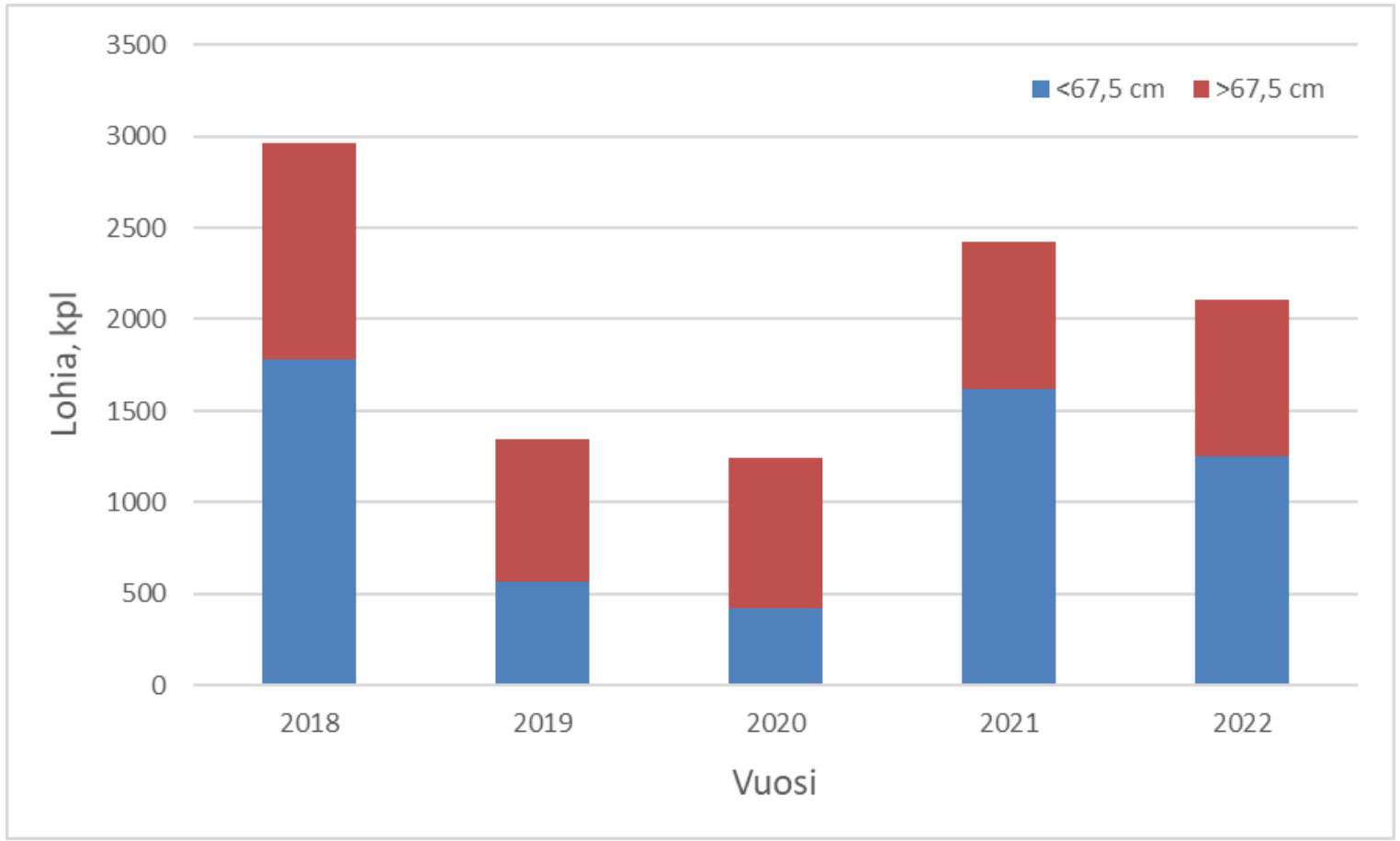

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Sukelluslaskennat

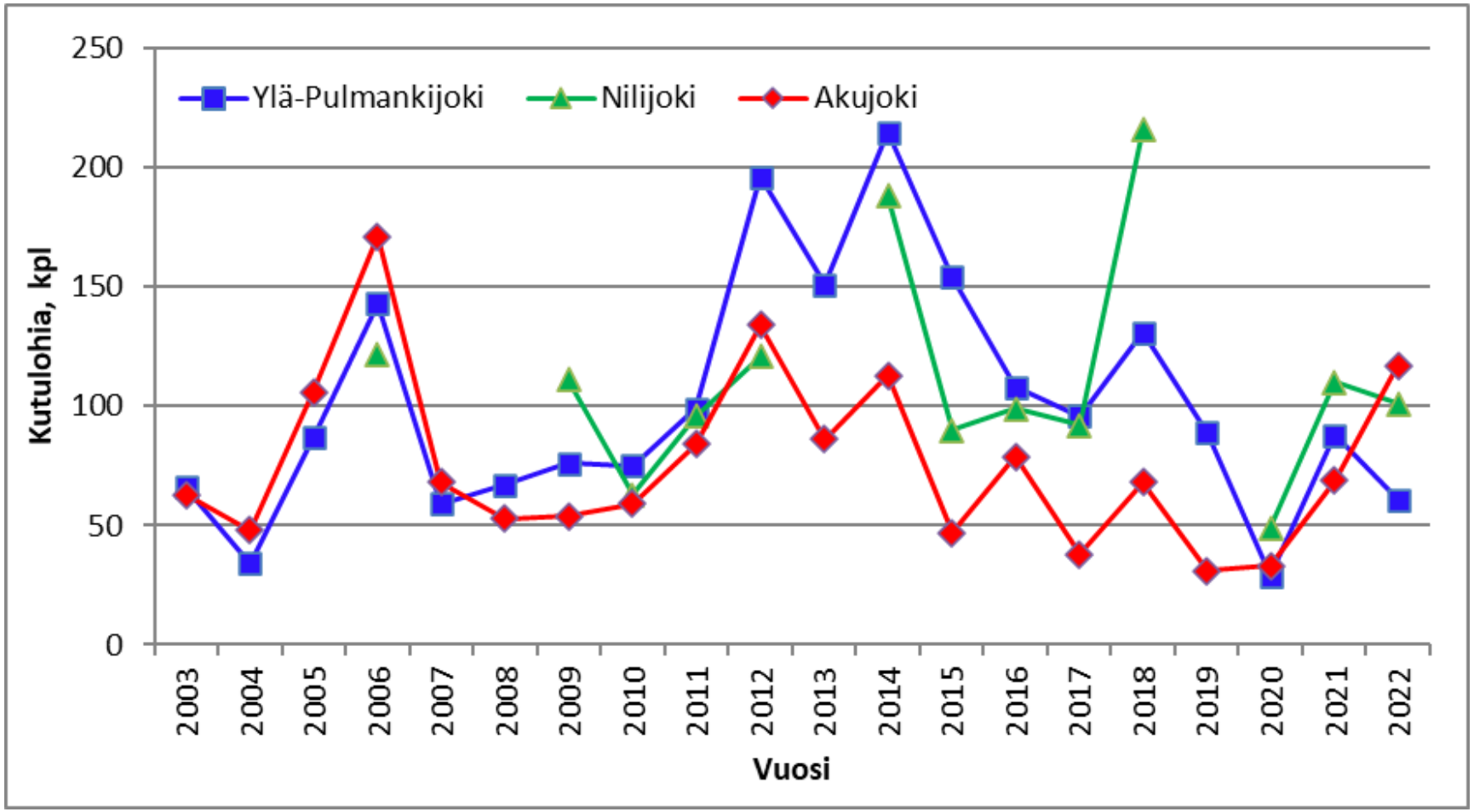

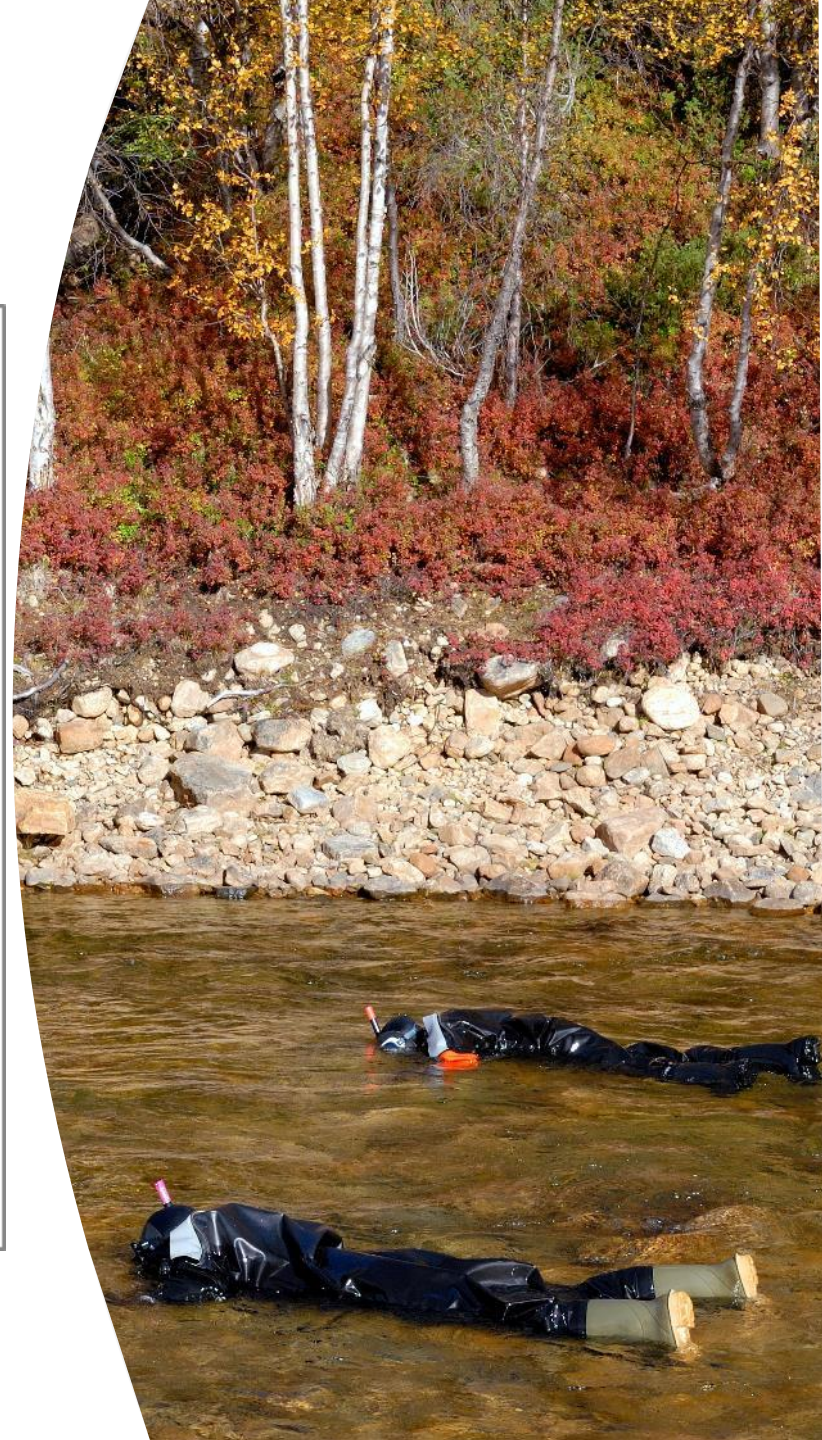

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Utsjoki: videoseuranta

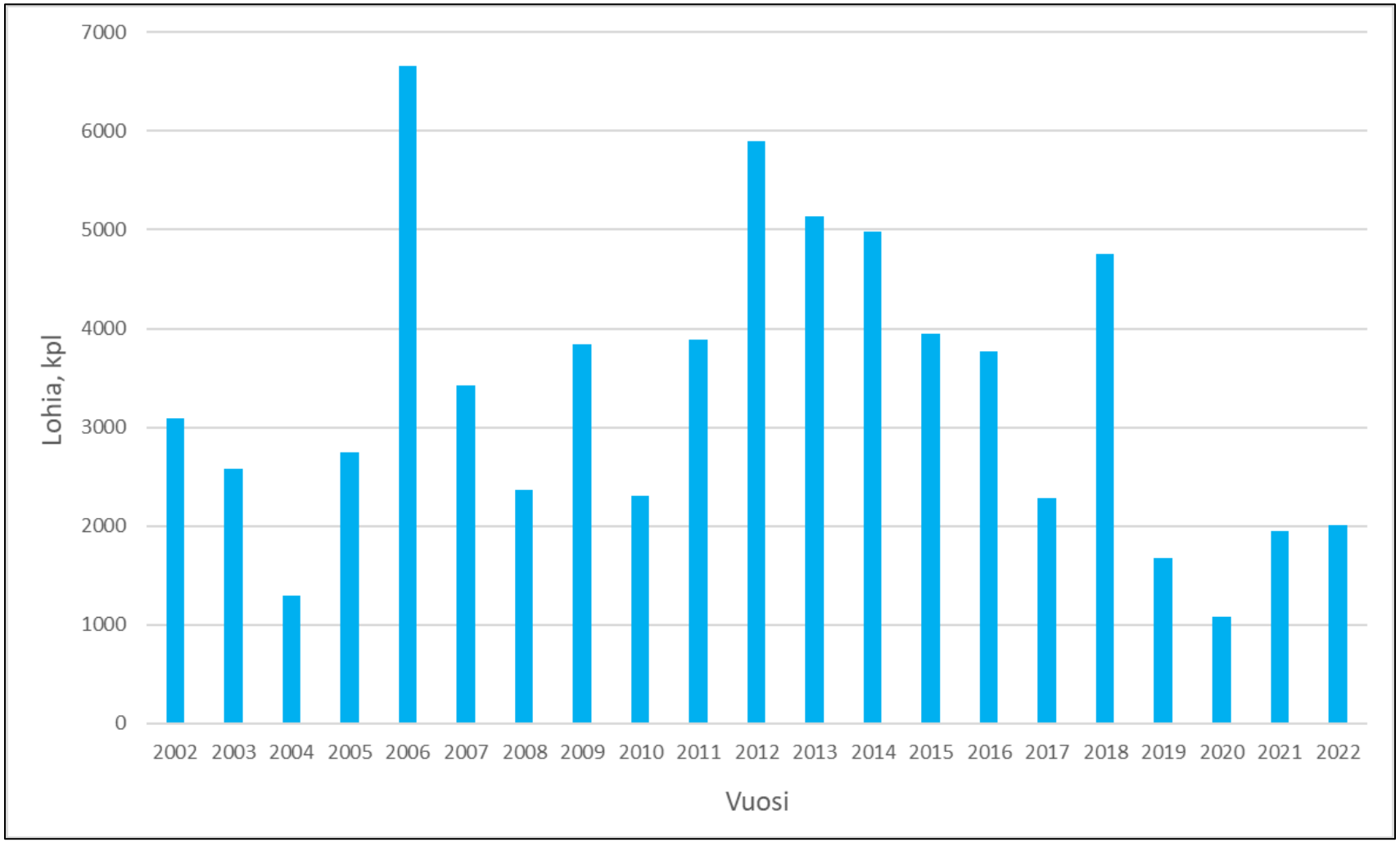

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Utsjoen lohikannan tila

- Utsjoen lohikanta on poikkeus, parhaassa tilassa Tenojoen kannoista
- Kutukantatavoite arvioitiin täyttyneen 2021-2022
- MUTTA: mikäli kalastusta olisi jatkettu vuoden 2017 sopimuksen mukaisella tavalla, tavoitteet eivät olisi täyttyneet!
- Kalastettavaa ylijäämää merellä myös 2021-2022
- Kalamäärä merellä ennen kalastusta silti pienempi kuin vuonna 2020 jolloin kutukannat olivat pienimmillään

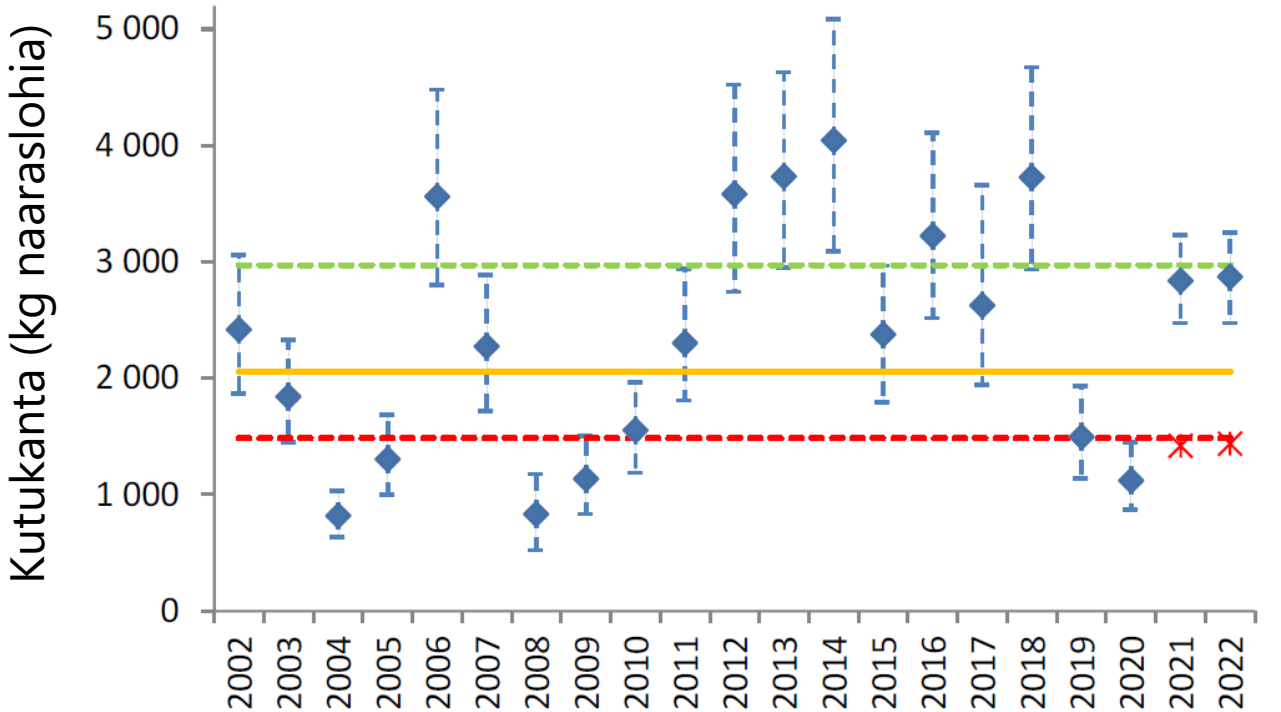

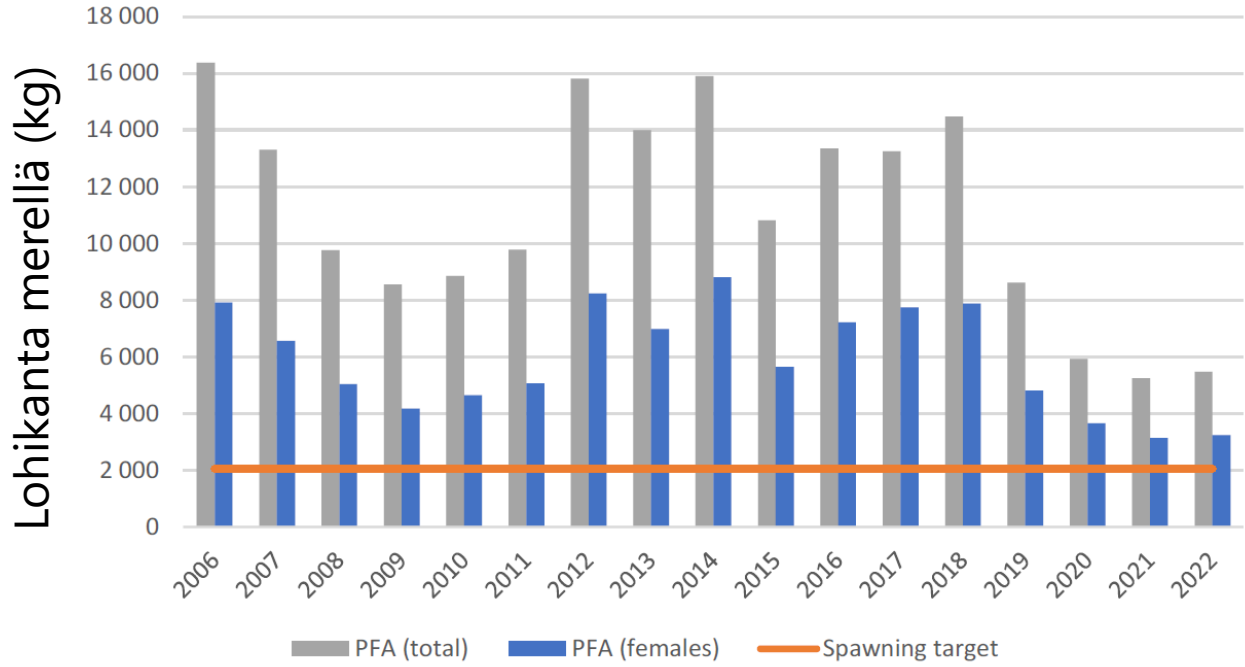

Tenojoen lohikantojen tila, hoitotavoitteen täyttyminen

Hoitotavoite: kutukantatavoitteen täyttymisen todennäköisyyus >75% neljän edellisen vuoden aikana

- **Vihreä**: kutukantatavoitteen saavuttamisen todennäköisyys on yli 75 %
- **Keltainen**: kutukantatavoitteen saavuttamisen todennäköisyys on 40-75 %
- **Oranssi**: Kutukantatavoitteen saavuttamisen todennäköisyys on alle 40 %, lohikannassa hyödynnettävää ylijäämää vähintään kolmena vuotena neljästä
- **Punainen**: kutukantatavoitteen saavuttamisen todennäköisyys on alle 40 %, lohikannassa hyödynnettävää ylijäämää alle kolmena vuotena neljästä

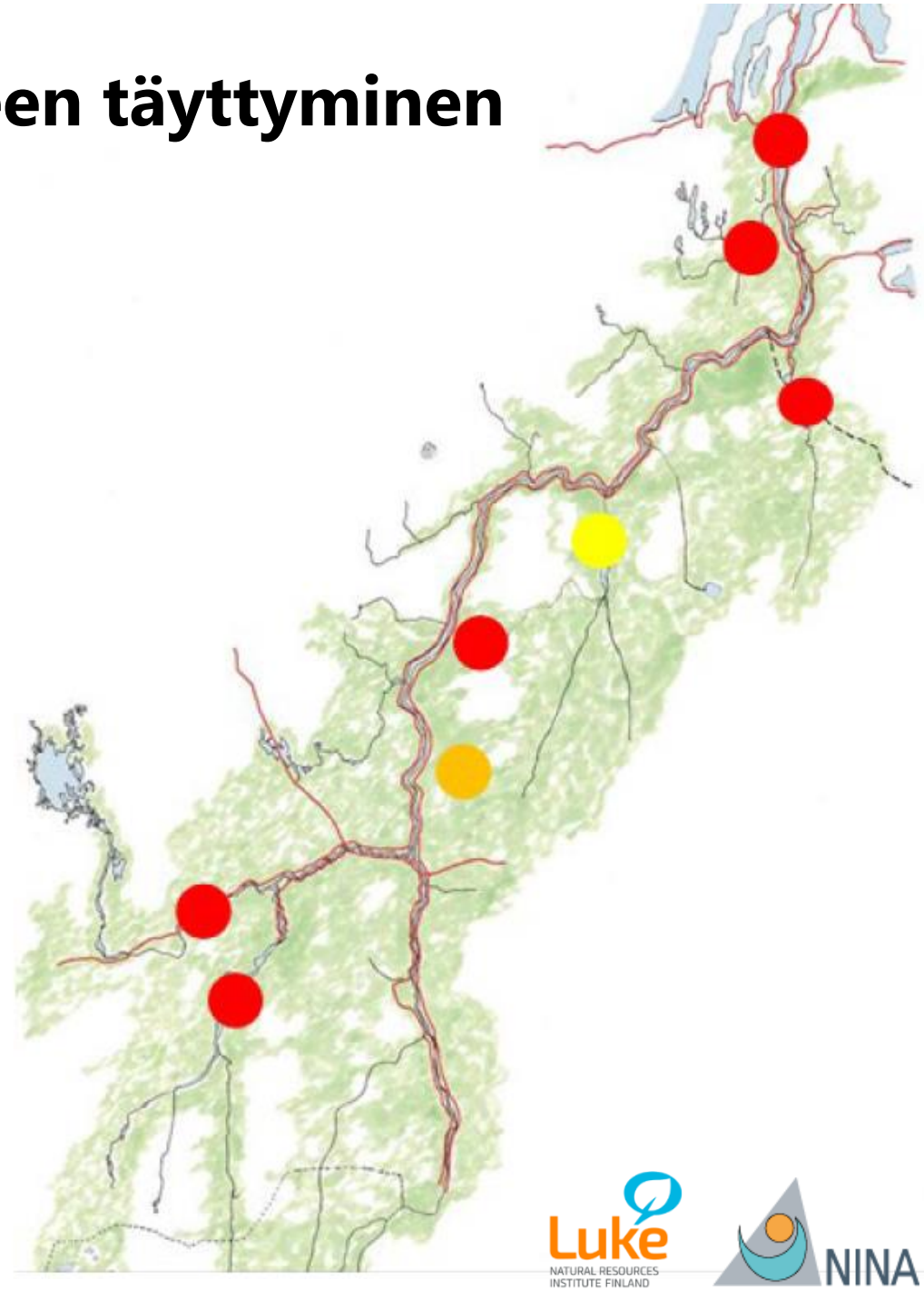

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Missä vika?

- Pitkäaikainen voimakas pyynti
  - Kova kalastuspaine rannikolla, vuonossa ja joessa
  - Tenon latvajokien lohikannat olleet jo pitkään heikkoja
  - 2017 sopimus pyrki vastaamaan tähän
- Lohen merivaiheen eloonjäännin voimakas lasku 2018-2019 alkaen
  - Kohdistuu kaikkiin Tenon lohikantoihin
  - Näkyy osin myös muilla Finnmarkin joilla
  - 2017 sopimuksen mukainen kalastuskuolevuuden pienentäminen ei riitä
  - Merivaiheen eloonjäännin laskuun vaikuttavia tekijöitä tunnetaan huonosti

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Mitä voidaan tehdä?

- Tärkeää maksimoida lohen poikastuotanto heikkojen aikojen yli
- Varmin ja tehokkain tapa siihen on, ettei vähäisiä nousu- ja kutulohia (juuri) kalasteta
- Riskien arviointi, epävarmuus meriolosuhteiden vaihtelusta → varovaisuutta elvytysprosessin alkuvaiheessa ja kalastuksen avaamisessa
- Muita keinoja vähän, vaikutukset epävarmoja

Luke NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

Yhteenveto

- Tenon lohikannat vuonna 2022 edelleen heikossa tilassa
- Nousulohimäärät n. 2021 tasolla
- Isoja lohia vähän
- Hieman enemmän keskikokoisia lohia kuin 2021
- Ilman kalastuskieltoa lohikannat olisivat olleet todella heikon v. 2020 tasolla
- Ei positiivisia ennusteita vuodelle 2023
- Lohenkalastuskielto on kasvattanut kutukantojen kokoa vuosina 2021-2022
- Ei sekakantakalastuksen mahdollisuutta mikäli tavoitellaan kutukanta- ja hoitotavoitteiden täyttymistä

Luke
NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA

https://www.luke.fi/fi/tenojoen_tutkimusryhma

Kaikki kuvat: Panu Orell

Luke
NATURAL RESOURCES INSTITUTE FINLAND

NINA